

Menighetsbladet høsten 2018

Sentrum og St. Hanshaugen sokn

- s. 2 Folkekirke og kirkefolk
- S. 4 Virve – et «friskt skudd»! - *Intervju med Virve Tynnemark*
- s. 7 Monica Landmark – Ny diakon i soknet
- S. 8 Nye signaler om Lovisenberg kirke?
- S. 9 Reisebrev fra landsleir
- S. 11 Gudstjenester og arrangementer fremover
- s. 12 Faste aktiviteter i soknet
- s. 13 Praktisk informasjon

Folkekirke og kirkefolk

«Kirken og menighetene våre er her for tjene. Tjene det området vi er i. Være tilgjengelig slik at kirkene kan romme folkekirken når den trenger tjenestene våre. Kirken og Guds rike er alltid større enn oss, større enn det vi ser,» skriver soknepresten om «folkekirken».

Det er staten og ikke kirkefolk som har garantert for folkekirkens ve og vel. Gjennom lovgivning, ved å sikre statlig og kommunal finansiering, og gjennom å være arbeidsgivere for prestene, har det offentlige sikret alle medlemmer likeverdig kirkelig betjening. Nå er ikke kirken lenger en del av staten. Mye av statens makt over kirken, er overført til kirkelige råd og utvalg - til kirkefolket.

Den norske kirke har i praksis vært fullfinansiert av det offentlige. Begrunnelsen har ligget i folkekirken. Fordi kirken har hatt mange medlemmer, kunne den være en stor aktør med mange bygg og mange ansatte. Men medlemstallet synker. I Oslo lar bare halvparten av

kirkemedlemmene barna sine bli døpt (vi vet ikke hvorfor). Folkekirken blir borte. Derfor blir det også helt urimelig å forvente at politikerne vil skal bidra med like mye penger. I Oslo fører dette til at vi nå må stenge mellom 7 og 10 kirker. Hvis folkekirken dør, kolliderer i praksis den norske kirkes økonomi. Det ligger selvfølgelig også en dyp teologisk motivasjon i å bevare folkekirken. Et gudstjenestefelleskap som ser seg selv som det eneste målet, er i praksis et døende fellesskap.

«Større enn det vi ser»

Kirken og menighetene våre er her for tjene. Tjene det området man er i. Være tilgjengelig slik at kirkene kan romme folkekirken når den trenger tjenestene våre. Kirken og Guds rike er alltid større enn oss, større enn det vi ser.

Det er på tide at kirkefolket reelt bestemmer seg for å bevare så mye som mulig av det som er igjen av folkekirken. Det er på tide at kirkefolket setter folkekirken som et tydelig mål. Vi bør flytte ressurser og fokus. Vi bør erkjenne at uansett hvor fine og gode gudstjenester vi lager om søndagene, vil ikke så mange flere komme enn de som kommer i dag. – Og kanskje er det ikke så viktig og nødvendig at det kommer flere enn det som skal til for å holde gudstjenestelivet i gang. Folkekirken lever av at kirkens tjenester er der når folk trenger det. Ved livets merkedager, overganger, i høytider og i vanskelige tider. For oss i Sentrum og St. Hanshaugen innebærer det enda tydeligere å legge til rette for dåp, konfirmasjon, bryllup og gravferder. Om vi holder gudstjenestelivet i gang i kirkene og retter blikket og ressursene mot det som er folkekirkens tjenester, kan vi tydeligere bli folkekirkens tjenere.

Kirkens mål er ikke å ha menigheten i fokus. Kirkens mål er ikke å sette det kristne fellesskapet i sentrum. Kirkens mål er ikke å søke bekræftelse i at folk kommer til oss. Kirkens mål er å tjene. I vår tid bør *kirkefolket* ha som et av sine største mål å tjene *folkekirken*.

Av sokneprest Tor Even Fougner

Foto: Ida Gilbert

Virve – et «friskt skudd»!

Intervju med diakon, Virve Tynnemark, ved redaktøren av Menighetsbladet

Ja, det er det navnet til diakonen i menigheten vår betyr: *Friskt skudd*. Dvs. nå er hun ikke lenger ansatt som diakon. Hun har nylig sluttet i sin ½ stilling og gått over i «pensjonistenes rekke» som det heter. Men hun kommer neppe til å bli borte fra menighetsbildet: hun fortsetter som frivillig. Og det er vi andre glad for! Redaktøren møter henne til samtale en frisk høstdag på menighetens kontor oppe i Lovisenberggaten. Virve, som alltid: presis, rolig, blid og imøtekommende. Med en dialekt som i hvert fall i redaktørens ører minner om litt sørlandsk og litt svensk.

Avskjedsgudstjeneste

Søndag den 9. september var det avskjed med Virve under Storbymessen i Trefoldighetskirken. Før prekenen var det en hyggelig og interessant samtale mellom henne og sogneprest Tor Even Fougner fremme i koret. Temaet for samtalen var «Troen og livet». Presten snakket om korsteologien i sin preken, med bakgrunn i søndagens tekst. Virve

medgir at hun også er opptatt av oppstandelsen. Korset og oppstandelsen er gjensidig avhengig av hverandre.

Virve begynte som diakon i menigheten vår 1. oktober 2014. Før det hadde hun siden 2003 hatt oppgaver på Diakonissehuset: først et 3-årig prosjektarbeid hvor temaet var «Kirken i møte med den åndelige lengsel». Dette var i regi av Kirkerådet, Areopagos, Diakonissehuset og Lukas-stiftelsen. Mer konkret dreide prosjektet seg om bruk av retreat og stillhetsarbeid i lokale menigheter. I 2006-2007 fulgte hun undervisning i åndelig veiledning ved Center for Religious Development i Cambridge (USA). Da hun kom tilbake, tiltrådte hun stillingen som assisterende forstanderinne ved Diakonissehuset.

Fra lærer til diakon

Virve er utdannet lærer. Hun arbeidet i svensk barneskole i 2 år før hun i 1975 kom til Norge: det var på Sandom retreatsenter i Lom kommune. Her var hun hele 12 år. Da flyttet hun til Lia gård retreatsenter som ble utgangspunktet for det studiet som hun fulgte på Diakonihøyskolen på Lovisenberg. Etter utdanningen arbeidet hun på Lia og barneskolen på Koppang.

- Svensk barneskole, også, sa du?
- Men fornavnet mitt er *finsk*.
- Er du opprinnelig *svensk* eller opprinnelig *finsk*?
- Foreldrene mine var finske flyktninger i Sverige!
- Fortell!
- Jeg er født i Sverige i 1951. Men min mor og min far kom begge som unge flyktninger fra Russland i 1944. De kom fra områder i Russland hvor det lenge hadde vært finske bosettinger, helt siden 1700-tallet. Det var også finlendere som senere hadde utvandret fra Nord-Finland til andre steder i Skandinavia og områder rundt Østersjøen, bl. a. et område syd for St. Petersburg (Ingermanland). Slike finske bosettinger finner vi i Norge også, f. eks. Grue Finnskog i Hedmark og Finnemarka nord for Drammen. De to unge som ennå ikke kjente hverandre, men som møttes i Sverige, hadde måttet flykte pga. krigshandlingene mellom Sovjet og Tyskland. Å være av finsk slekt fra et land som var på tysk side i 1944, var ikke helt trygt!
- Men etternavnet ditt, Tynnemark, er vel ikke typisk finsk?
- Nei, det er et konstruert navn da mor og far ble svenske statsborgere.

«Til tjeneste»

- Tilbake til arbeidet som diakon:

- Ordet betyr *tjeneste*. Det dreier seg om Kirkens omsorgstjeneste. Det betyr nestekjærlighet, inkluderende fellesskap, vern om skaperverket og kampen om rettferdighet. Dette betyr at vi alltid må stille spørsmålet: «Hvor er nøden?»

Diakonien har lange tradisjoner i norske menigheter. I Trefoldighetskirken begynte Gina Aulie som diakonisse på slutten av 1800-tallet. Hun var selv blant de fattige, og hun hjalp mødre og barn. Hun etablerte blant annet menighetens feriested på Filtvet som fortsatt er en ressurs for oss. Men også i Markus og Gamle Aker menigheter var det menighetssøstre, prester og diakoner som profilerte diakonien. Ranveig Knudsen, som var diakon før meg, hadde sett mye rusmiddelproblematikk, sosiale problemer, fortvilelse etc. i området rundt Trefoldighetskirken.

Startet «Værestedet»

Hun fikk startet «Værestedet» som et prosjekt og som var et samarbeid mellom menighet og bydel. Etter at prosjektperioden var over, trakk bydelen seg i 2017. Nå er menigheten eneansvarlig for driften og finansieringen. «Værestedet» er et lavterskeltilbud til folk som strever med rus, ensomhet etc. De som kommer, er en fargerik forsamling. Vi møtes hver fredag kl. 17.30 – 20. Det er mange frivillige som er med og deler på oppgavene med tilretteleggingen. Dette er ikke noen matstasjon, men de som kommer, deler fellesskap rundt et enkelt måltid, samtaler og får en pause i en ellers krevende hverdag. Noen legger seg litt nedpå og tar seg en blund i kirkebenkene. Vi har også en liten liturgisk andakt hver gang.

Videre har vi i Trefoldighet «Åpen kirke» hver torsdag kl. 16.00 – 18.00. Et stille rom for refleksjon og bønn, og så er det en tidebønn. Antallet som kommer varierer en del. Flest i turistsesongen, 30-50 hver gang, færre om vinteren.

Og så har vi «Stille kvelder» tre ganger onsdager i semesteret, i etterkant av kveldsmessen som er hver onsdag.

- *Men vi ser deg titt og ofte i Lovisenberg-området, også?*

- Ja, jeg bor i Lovisenberg-området. Og så er jeg med som frivillig i «Bare barnemat», dvs. møtested med middagsservering for barnefamilier i menighetens lokaler der. Jeg liker å lage mat, og det skal jeg fortsette med der også.

- Du er alltid så blid? Er alt alltid såre vel?

- Neida, jeg kan bli ordentlig sint!

- Når da, og for hva?

- For urettferdighet!

Diakonalt arbeid

- Til slutt: Hva skal prege diakonalt arbeid, synes du?

- Som sagt: vi må stadig stille spørsmålet: «Hvor er nøden». Arbeidet som diakon, ja i kirken som helhet, må være preget av *livsholdning* og ikke av *aktivisme*. "Diakoni er kirkens vesen, det utgjør selve DNA-et, i menighetens selvforståelse" (Ishmael Noko, generalsekretær i Lutherske verdensforbund).

Redaktøren tror han skjønner forskjellen her og skal legge seg dette på hjertet. Så takker jeg deg, Virve, for at du stilte opp her og alt det du har gjort for menigheten vår. Og så er vi svært glad for å ha deg med som frivillig, fortsatt.

Ny soknediakon

Vi ønsker Monica Landmark hjertelig velkommen som ny diakon i soknet. Bli litt bedre kjent med henne her!

- Diakonien foregår utenfor kirken, vi skal møte menneskene der de er, sier Monica Landmark.

Hun kommer til Sentrum og St. Hanshaugen fra Høybråten, Fossum og Stovner menighet, hvor hun har jobbet som diakon i nesten tre år. Hun er opprinnelig fra Jessheim, men har bodd i Oslo siden 1994.

Fra Groruddalen til Sentrum

- Det er nok ganske annerledes å jobbe i Groruddalen enn i en sentrumsmenighet. Miljøet er helt annerledes, og i Groruddalen bor det mange med minoritetsbakgrunn og stor barnefattigdom. Der jobbet jeg mye med ungdommer, vi hadde blant annet kafé om sommeren - med utgangspunkt i et valgfag de hadde på skolen som het "Innsats for andre". Derfra fikk vi ungdommer som ville lage kafé, og dette gikk i hele juli.

Frivillighet

Som diakon møter hun folk der de er, og jobber tett på samfunnet. En viktig del av dette er frivillighet. Og slik hun jobbet med frivillighet blant ungdom med innvandringsbakgrunn, har

hun også jobbet med eldre, og i den forbindelse hadde de et godt samarbeid med Frivillighetsentralen.

- Et annet diakonalt tiltak, som startet i Høybråten, kalt "hverdagstreff". Dette var for mennesker med ulike bistandsbehov - der hadde vi blant annet kontakt med en musikkterapeut.

"I grenseland"

Fra øst har hun nå flyttet inn i grenseland mellom øst og vest i Oslo. Hun skal jobbe mest i storbykirken Trefoldighetskirken.

- Jeg gleder meg til å bli kjent med de som kommer hit - til [Værestedet](#) og [Åpen kirke](#), hvor jeg skal være mest i begynnelsen.

Tekst og foto: Ida Gilbert

Nye signaler om Lovisenberg kirke?

Skal det fortsatt være gudstjenesteliv i Lovisenberg kirke?

Av redaktøren

I forrige nummer av Menighetsbladet hadde vi en omtale av Kirkebruksplanen i Oslo. Her kunne vi bl. a. lese at styringsgruppen for Kirkebruksplanen hadde foreslått at leieavtalen med Stiftelsen Diakonissehuset skulle avsluttes. Dette ville bety at Lovisenberg kirke ikke lenger skulle være en soknekirke i vårt sokn.

Under en samtale som redaktøren hadde med sokneprest Tor Even Fougner i august, kom det frem at direktøren for Diakonissehuset Lovisenberg, Vidar Haukeland, rett før sommerferien hadde antydnet muligheten for at Diakonissehuset ville bevilge midler til ett årsverk til lokalt menighetsarbeid i Lovisenbergområdet hvilket også skulle bety fortsatt gudstjenesteliv i Lovisenberg kirke. Soknepresten mente at Styringsgruppen på dette grunnlag, og i hvert fall ikke på nåværende tidspunkt, burde si opp leieavtalen med Stiftelsen Diakonissehuset.

Reisebrev fra Landsleir

Hvert 4. år arrangerer KFUK-KFUM speiderne landsleir, og i år var den i Lånke, i Trøndelag (ett par km fra Værnes). Ca. 4500 speidere var på leir 30. juni - 7. juli.

Av Anne Marit Tiller, Oslo 32 KFUK-KFUM-speiderne

Vi som kom fra Oslo 32, tok nattoget den 29. juni, noe som var en utfordring da enkelte ikke ville sove. Men i åttetida var vi framme på leirområdet og kunne begynne å sette opp telt og bygge leir. For på speiderleir bor vi i telt, vi lager mat på bål og bygger bord o.l. av rajer og tau.

Haik i naturen

Ett døgn var vi ute på haik, dvs. at patruljen forlater leiren for å være ute i naturen, og samarbeide om orientering, matlaging o.l. uten at voksne ledere er med. Så hadde vi en kreativ dag, en forskerdag og en med globalmarked og globallop der vi samlet inn penger til KFUK Sør Sudans arbeid blant krigstraumatiserte barn. Mest spennende var kanskje Futura- dagen der vi bl.a. fikk smake på fremtidens mulige proteinkilder som insekter og tang. Og når det ikke var felles opplegg, kunne man besøke vitentelt og lage f.eks. sin egen glowstick.

På hjemveien fikk vi et par timer i Trondheim som vi benyttet til å se Nidarosdomen og litt av sentrale Trondheim.

Vil du bli speider?

Har du lyst til å prøve deg som speider? Vi har møter hver torsdag kl. 18.00 i Markus menighetshus. Les mer om oss på vår nettside <http://oslo32.kmspeider.no/>

Faste aktiviteter i soknet

Bare Barnemat: Annenhver tirsdag kl. 16:30 – 19:00 i Lovisenberg menighetshus. For foreldre med barn i alderen 0 - 12 år. Middag, lek og hobbyaktivitet, dessert og avslutning. Pris: voksne kr 50, barn gratis.

Babysang: Tirsdager kl. 11:00: For babyer under 8 måneder. 13:00: For babyer over 8 måneder. Akersbakken 30.

Småbarnssang: Torsdager kl. 16:30 – 18:00 i Akersbakken 30. For barn opp til 4-5 år. Vi spiser sammen, før vi synger og leker. Avslutning kl. 18:00.

Oslo 32 KFUK-KFUM-speidere Torsdag kl. 18:00 – 19:30 i Markus menighetshus, Schwensens gate 15. For barn i skolepliktig alder.

Trefoldighet jentekor: Torsdager kl. 16:30 - 19:00 i Trefoldighetskirken. Vi trenger sangere! Prøvesang for jenter i alderen 9-20 år. Ta kontakt på e-post: post.sentrum@oslo.kirken.no

Klubben 10 -14: Tirsdager kl. 17:30 – 19:45 i Stallen, Akersbakken 30. Spill, sosialt samvær og litt mat. Kvelden avsluttes med fortelling fra Bibelen.

Kafé treffpunkt: Tirsdager kl. 12:00 - 14:00 i Markus menighetshus. Treff for alle hvor inntekt for salg av kaffe og kaker går til menighetens misjonsprosjekt med sosialt arbeid på Madagaskar.

Åpen kirke – «Ta tiden tilbake» Tirsdager kl. 16:00 – 18:00 i Trefoldighetskirken. Et sted for stillhet, ettertanke, bønn og lystenning. Kl. 17:00 Tidebønn «Ved arbeidsdagen slutt» i sidekapellet.

Fristedet: Første onsdag i måneden kl. 18:00 i Lovisenberg kirke, måltid kl. 17:00 på Diakonissehuset i Mor Guldberg-stuen. Fristedet er en kveld med refleksjon, ettertanke og musikk.

Markus/St. Hanshaugen misjonsforening: Første onsdag i månedene september, oktober, november og april, mai, juni kl. 11:30 i Markus menighetshus.

Andakt Torsdager kl. 11:30 i Cathinka Guldberg-senteret.

Værestedet: Fredager (nytt!) kl. 16:30 – 19:00 i Trefoldighetskirken. Aldersgrense 18 år. Tilbudet er spesielt rettet mot bostedsløse og personer med rus- og/eller psykiatriproblemer i Oslo sentrum.

Pilegrimssenter Oslo: Senteret er åpent alle virkedager kl. 09:30 - 15:00.

Besøksadresse: Akersbakken 30.

Åpen kirke i Gamle Aker kirke Torsdager kl. 16:00 – 18:00. Velkommen til lystenning, bønn, refleksjon og stillhet.

Sentrum og St. Hanshaugen sokn

Kirkene:

Lovisenberg kirke: Lovisenberggata 4

Gamle Aker kirke: Akersbakken 26

Trefoldighetskirken: Akersgata 60

Domkirken: Karl Johans gate 11

Soknet på nett:

www.kirken.no/ssh

Facebook: www.facebook.com/sentrumogst.hanshaugensokn

Trefoldighetskirken: www.facebook.com/Trefoldighet

Trosopplæringen på St. Hanshaugen: www.facebook.com/groups/1419571511651450/

Instagram: <https://www.instagram.com/sentrumogsthanshaugensokn/>

Les Marta A. Ims prekener her: www.martaspredikningar.blogspot.no/

Menighetskontoret:

Akersbakken 30, 0172 Oslo.

E-post: post.sentrum@oslo.kirken.no

Telefon: 23 62 91 20

Telefon- og besøkstid: tirsdag og torsdag mellom kl. 10:00 - 12:00 og 13:00 - 15:00

Menighetsrådets leder: Klaus Mittenzwei

Menighetsbladet:

Redaktør: Anders Smith (ande-smi@online.no)

Menighetsbladet utgis kun i elektronisk form (i PDF-format).

Gratis e-post abonnement kan bestilles hos Ida Gilbert (ig663@kirken.no). MERK:

"Menighetsblad" Enkelte institusjoner kan også skrive ut bladet på papir og gi det til folk som ikke kan motta bladet elektronisk selv. Det gjelder f. eks. St. Hanshaugen eldresenter, Lovisenberggt. 4E og Omsorg pluss, Lovisenberggt. 5.